

O.J.D.: 14326
E.G.M.: 107000
Tarifa: 4774 €
Área: 1176 cm2 - 140%

ara

Fecha: 06/07/2013
Sección: PORTADA
Páginas: 1,36-37

CULTURA

RAMONEDA, BONNÍN I MENDOZA, ENTRE ELS PREMIS NACIONALS

GUARDONS CULTURALS

Nova etapa dels Premis Nacionals de Cultura

Es distingeix per primera vegada un autor en castellà

Els Premis Nacionals de Cultura ja no són quinze sinó deu i no es donen a disciplines específiques. Per primer cop el CoNCA reconeix un autor en castellà, Eduardo Mendoza.

JORDI NOPCA /
ANTONI RIBAS TUR

BARCELONA. Una de les primeres accions del nou Consell Nacional de Cultura i de les Arts (CoNCA), constituït ara fa un any, va ser reformular el decret que regulava els premis anuals de Cultura. En comptes de continuar dividint els premis en una sèrie de categories estables, es va decidir que els guanyadors serien reconeguts genèricament per la seva aportació a la cultura, entesa "des d'un criteri interdisciplinari, de connexió entre humanitats i ciència, de ponts generacionals i d'un angle de visió tan ampli i plural com ho és la societat catalana". Els guanyadors dels Premis Nacionals de Cultura 2013 –que han mantingut la dotació de 15.000 euros– ja no són quinze sinó deu, i són Hermann Bonnín, Josefina Castellví, el Centre de Lectura de Reus, Agustí Fernández, Josep Maixenchs, Eduardo Mendoza, Imma Monsó, Elsa Peretti, Josep Ramoneda i Francesc Torres Monsó.

La polèmica de la llengua

Enmig de la reformulació dels guardons, el president del CoNCA, Carles Duarte, va dir poc després d'accedir al càrrec l'agost de l'any passat que "hauria de ser possible que un escriptor en castellà obtingués el Premi Nacional de literatura". L'opinió va generar un debat entre els mateixos guardonats en la categoria anteriorment. N'hi va haver que es van mostrar favorables a la possibilitat, com ara Miquel de Palol, Màrius Sampere i Francesc Serés, i d'altres, com ara Enric Casasses, Biel Mesquida, Toni Sala i Marta Pessarrodona, que no hi estaven d'acord. Asseguraven, entre altres coses, que els escriptors catalans ja tenen prou problemes per ha-

ver de compartir fins i tot premis com aquest.

Dels deu premiats d'aquest any, dos són escriptors, Imma Monsó i Eduardo Mendoza. La primera és d'expressió catalana, el segon, majoritàriament castellana, si bé ha estrenat tres obres de teatre escrites originàriament en català. "Per a nosaltres, el model és que a l'hora de fer el veredictes no hi hagi cap vessant o aspecte que pugui decantar-lo cap a un costat o un altre", va justificar Carles Duarte ahir.

Desgremialitzar els guardons

"S'havia produït una proliferació i diversificació dels premis que acabaven diluint-ne la importància. Els canvis que vam fer volen donar més relleu i rellevància als premiats i desgremialitzar els guardons", explicava ahir Duarte. Entre els guanyadors del 2013 hi ha escultors, joiers, pensadors, músics, oceanògrafs, directores teatrals i escriptors, però en canvi no s'ha premiat cap dissenyador o cineasta. "La preocupació sobre la desatenció a alguns gremis pot existir, però les consideracions s'haurien de fer després de diverses edicions del nou model –argumentava Duarte–. Caldria contrastar-ho amb el temps, i si hi ha sectors desatesos llavors se'n podrà discutir".

Per Carles Duarte, els principals objectius del veredictes han estat: "tenir una visió integral del sistema cultural del país i donar una importància intrínseca a les obres guanyadores". Hi ha un tercer factor que el president del CoNCA destaca: "Els Premis Nacionals s'allunyen dels premis de la crítica. No es fixen en la producció de l'any precedent, sinó que tenen en consideració tota la trajectòria de l'artista".

01 HERMANN BONNÍN DIRECTOR TEATRAL

El degà heterodox de les arts escèniques catalanes

Director teatral, gestor i activista: la trajectòria d'Hermann Bonnín (Barcelona, 1935), degà de les arts escèniques més heterodoxes, és àmplia i polièdrica. El 1997 va fundar l'Espai Brossa, des d'on va reivindicar dos autors del teatre català poc representats, com el mateix Joan Brossa i Josep Palau i Fabre, i els gèneres parateatrals. El 2010 va traslladar l'esperit d'aquest espai a La Seca. En total, ha dirigit una trentena d'espectacles. Entre el 1971 i el 1981, Bonnín va dirigir l'Institut del Teatre i entre el 1982 i el 1988 va estar al capdavant del Centre Dramàtic de la Generalitat.

02 JOSEFINA CASTELLVÍ OCEANÒGRAFA I MICROBIÒLOGA

Pionera en els estudis estatals a l'Antàrtida

El Premi Nacional de Cultura culmina la carrera, amb un important pes internacional, d'aquesta científica. Josefina Castellví (Barcelona, 1935) va ser pionera en les investigacions espanyoles a l'Antàrtida. El jurat dels guardons també ha destacat la seva recerca en bacteriologia marina des de la delegació del CSIC a Catalunya.

03 CENTRE DE LECTURA DE REUS

Una universitat popular i innovadora

"El centre és com una universitat popular", diu Xavier Fillela, el president del Centre de Lectura de Reus. L'entitat té més de 150 anys d'història i l'esperit progressista i alfabetitzador amb què va ser fundada el 1859 ha entrat de ple en el segle XXI amb projectes innovadors com l'Antena del Coneixement. La complexitat amb el món universitari i un programa de més de 140 activitats trimestrals el mantenen viu. En el terreny patrimonial, la seva biblioteca compta amb prop de 260.000 volums.

04 AGUSTÍ FERNÁNDEZ PIANISTA DE JAZZ

Premi a la improvisació musical

Nascut a Palma l'any 1954, Agustí Fernández és pianista de jazz, pro-

fessor i concertista. "No sabia ni que jo podia ser candidat al premi. M'ha sorprès molt", deia ahir el músic, que va ser informat pel conseller de Cultura poc abans d'un concert a Kassel. Fernández fa extensiu el reconeixement a tots aquells que treballen en la mateixa direcció que ell. "Els improvisadors també podem ser reconeguts!", s'exclamava ahir. "La improvisació és un mètode per compondre música a temps real. Això no vol dir que no hi hagi un treball previ de coneixement. Cal aprendre el llenguatge per assimilar-lo", explicava.

05 JOSEP MAIXENCHS IMPULSOR DE L'ESCAC

Un visionari de la indústria audiovisual

La gosadia va donar la raó a Josep Maixenchs (Terrassa, 1943). Amb la complicitat de la Universitat de Barcelona i la Fundació Bosch i Gimpera, el 1993 va convertir els estudis de formació professional d'imatge i so de l'Escola Pia de Catalunya en la llavor de l'Escola Superior de Cinema i Audiovisuals de Catalunya. No n'hi havia prou amb el vessant tècnic d'aquests estudis. "Un tècnic de so o d'edició també és un creatiu", diu Maixenchs. L'ESCA ha rebut estudiants de 20 països i té com a repte de futur aconseguir que "una generació que s'està formant enmig d'una crisi greu generi esperança i confiança per fer bufar aires nous en la indústria audiovisual".

06 EDUARDO MENDOZA ESCRITOR I TRADUCTOR

Un autor d'obra irònica i barcelonina

Des que l'any 1975 va debutar amb *La verdad sobre el caso Savolta*, Eduardo Mendoza (Barcelona, 1943) no ha deixat d'acumular reconeixements al mateix temps que feia créixer una obra irònica i barcelonina, compaginant novel·les divertides com *Sin noticias de Gurb* (1991) o les quatre novel·les sobre el detectiu anònim, amb obres de gran abast i repercussió, com ara *La ciudad de los prodigios* (1986). El jurat dels Premis Nacionals ha reconegut que les novel·les de Mendoza "creen un lligam biogràfic i estètic entre l'autor i la seva ciutat d'origen, Barcelona, fent-ne un retrat interpretatiu en clau de passat i de present". S'ha convertit en el primer guanyador del guardió que ha escrit majoritàriament la seva obra en castellà. En català, només ha escrit teatre: *Restauració*, *Els llargs o la visitació de la felicitat* i *Greus qüestions*.

07 IMMA MONSÓ ESCRITORA

Observadora i contemporània

Tot i que la trajectòria literària d'Imma Monsó (Lleida, 1959) és re-

05

09 JOSEP RAMONEDA

FILÒSOF

Un pensador preocupat per la democràcia

Filòsof i gestor cultural, Josep Ramoneda (Cervera, 1949) ha estat reconegut per l'aportació al pensament català i per la promoció i reflexió sobre la cultura des del CCCB, centre que va dirigir entre el 1994 i el 2011. "Cal recuperar els valors que van donar peu a la modernitat -deia ahir-. Hem de sortir del relativisme postmodern. Recuperar criteris d'avaluació cultural i amb vocació universalista il·lustrada". Josep Ramoneda ha publicat assajos com *El sentit íntim* (1982), *Els reptes de la democràcia* (2005) i *Contra la indiferència* (2010). "Hi ha tres punts que fan pensar que la democràcia està en perill: el creixement espectacular de les desigualtats en el Primer Món, la corrupció i la incapacitat de la política", assegura.

02

lativament breu, ha estat molt premiada i s'ha guanyat la confiança dels lectors. Entre la seva producció novel·lística destaquen *Com unes vacances* (1998), *Tot un caràcter* (2001) i *La dona veloç* (2012). El jurat ha reconegut la seva "gran capacitat d'observació" i la "visió decisiva de la vida contemporània des de fets existencials com la malaltia, la mort, les relacions i la comunicació entre les persones".

10 FRANCESC TORRES MONSÓ

ESCUPTOR

Un artista íntim i global

El reconeixement a Torres Monsó ha coincidit amb la retrospectiva que li va dedicar la Fundació Vila Casas al febrer i amb cinc exposicions organitzades per celebrar el seu norantè aniversari.

L'artista, que es va formar a París i Londres als anys 50 i 60, no ha deixat d'interrogar-se sobre la condició humana i la corporeïtat dels objectes al llarg de les dècades. —

06

08 ELSA PERETTI

DISSENYADORA DE JOIES

Model, icona, creadora i mecenes

Creadora de joies icòniques de la casa Tiffany. Model d'Andy Warhol, Helmut Newton i Salvador Dalí. Figura icònica de la Gauche Divine. Elsa Peretti (Florència, 1940)

ha reblat la seva dilatada trajectòria com a mecenes. A través de la fundació que porta el seu nom ha finançat la reconstrucció de la coberta exterior i la restauració de l'inte-

09

04